

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat Eren
Diyarbakır Milletvekili

Diyarbakır'ın Kulp ilçesine bağlı Eski Ağaçalı köyü mera alanına 30 bin panellik güneş enerjisi santrali (GES) kurulması planlanmaktadır. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından 28 Ocak 2025 tarihinde verilen "ÇED Olumlu" kararı, köylüler ve ekoloji örgütleri tarafından büyük tepkiyle karşılanmıştır. Söz konusu proje, Vbz İnş. ve Tic. Ltd. Şti. tarafından, Diyarbakır, Kulp ilçesi, Eski Ağaçalı Mahallesi (178 Ada/1 Parsel - 180 Ada/3 Parsel) sınırları içerisinde planlanmıştır. Eski Ağaçalı-2 GES (17 MWm/17 MWe) ve Elektrik Depolama Tesisi (17MWh- 25,01 ha) projesi kapsamında, köyün mera alanları büyük ölçüde işgal edilecek ve hayvancılık faaliyetleri ciddi şekilde sekteye uğrayacaktır.

Uzmanların yaptığı değerlendirmelere göre, santral yerleşim alanlarına yalnızca 48 metre mesafede inşa edilecektir ve 25,71 hektarlık bir alanı kapsayacaktır. Bu durum, köylülerin hayvanlarını otlattıkları tek alanın yok olması, doğal su kaynaklarının zarar görmesi ve bölgede yaşayan yabani hayvanların yaşam alanlarının tahrip edilmesi gibi ciddi ekolojik ve sosyo-ekonomik sorunları beraberinde getirecektir.

Ayrıca, mera alanlarının ortadan kalkmasıyla beş mahallede yaşayan köylülerin hayvancılık yapamaz hale geleceği ve bu durumun kırsal göçü hızlandıracağı öngörülmektedir. Diyarbakır Barosu, TMMOB ve ekoloji örgütleri, projeye karşı hukuki süreç başlatacaklarını duyurmuş, ancak halkın görüşü alınmadan projenin onaylandığını ifade etmişlerdir. Köylülerin geçim kaynaklarını tehdit eden bu projeye karşı halkın iradesi göz ardı edilerek karar alınması, yaşam hakkını ve yerel halkın ekonomik varlığını doğrudan tehdit etmektedir. Ayrıca, depolamalı güneş enerjisi santrallerinin yaydığı radyasyonun insan sağlığı üzerindeki etkileri konusundaki endişeler de dikkate alınmalıdır.

Bu bağlamda:

1. Eski Ağaçalı köyü mera alanına yapılması planlanan GES projesi için "ÇED Olumlu" raporu verilirken, köylülerin itirazları neden dikkate alınmamıştır? Bakanlığınız, halkın görüşünü almak adına herhangi bir toplantı yapmış mıdır?

2. Projenin yerleşim alanlarına yalnızca 48 metre mesafede kurulacak olması, halk sağlığı ve yaşam alanları açısından büyük bir risk oluşturmaktadır. Bu mesafe belirlenirken hangi bilimsel kriterler esas alınmıştır?
3. Proje kapsamında hayvanların otlatıldığı mera alanlarının tamamen işgal edilmesi öngörülmektedir. Bu durumun köylülerin geçim kaynaklarını kaybetmesine ve göçe zorlanmasına yol açacağına dair Bakanlığınızın bir değerlendirmesi var mıdır? Eğer yoksa, böyle bir etki analizi yapılması düşünülmekte midir?
4. Bölgedeki doğal su kaynaklarının ve göletlerin yok olma tehlikesi karşısında, ekolojik dengeyi korumaya yönelik hangi önlemler alınacaktır?
5. Depolamalı güneş enerjisi santrallerinin radyasyon yaydığına dair bilimsel bulgular olduğu bilinmektedir. Eski Ağaçlı köyü gibi yerleşim yerlerine yakın mesafelerde bu tür santrallerin kurulmasının halk sağlığı üzerindeki olası etkileri konusunda Bakanlığınız bir inceleme yapmış mıdır?
6. Söz konusu projenin uygulanması halinde oluşacak mağduriyetlerin giderilmesi adına köylüler için alternatif bir geçim kaynağı sağlanması planlanmakta mıdır? Eğer böyle bir planlama yoksa, köylülerin yaşam hakkını ihlal edecek bu projenin iptal edilmesi düşünülmekte midir?
7. Hukuki mücadele başlatan köylülerin ve ekoloji örgütlerinin talepleri karşısında, Bakanlığınız projenin yeniden değerlendirilmesi için herhangi bir adım atacaktır mıdır?